

Ыран – Юрист кунә

Конкурс

Җста специалистсем пулашу парасә

2002 сұлтанпа Чәваш Республикн «Республиканская» адвокатсен коллегийән филиаләсем район центрәсенче уәлма пусланә. Муркашри филиал та хайән әсне сав сұлтанпа йәркелесе пырать. Сака «Адвокат әсе тата адвокатура синчен» федералла сакунпа тата Адвокатсен профессии этикин кодексәпе киләше тарать.

Унчен те района халәха юридици пулашәвне паван мар. Муркашри юридици консультацине ертсе пыракан В.А. Сорокин адвокат сынсене төрлә

ыйтусемпе йышәннә.

Паянхи кун вара «Республиканская» адвокатсен коллегийән Муркашри филиалә Мир урамәнчи 9 А суртра пәрремәш хутра вырнашнә. Таваттан вай хураәсә унта. Филиал коллективне пуларуллә адвокат Владимир Вячеславович Иванов ертсе пырать (сән үкерчәкре малта). Унпа пәрле әста адвокатсем әсләсә: Всеволод Егорович Ефремов, Надежда Алексеевна Егорова тата Валерий Александрович Сорокин (сән үкерчәкре сулахайран сыл-

тәмалла). Хайсен тивәсәсене пысак ответләхпа тата төплән пурнаәсәсә вәсем.

Каламалла, адвокатсен коллегийәнче вай хуракансенчен кашниех әслә юридици пәлвә илнә хысәән 1 е 2 сұл стажировкара пулнә. Е тата коллегии юрист әсәпе 2 сұлтан кая мар әсленисене сәс йышәнаәсә. Тәтәшах квалификацияе үстерес төллевпе экзаменсем те тытаәсә адвокатсем.

Муркашри филиалта право ыйтәвәсемпе тата юрист сәнү-канашне илес текенсене яланах түлевсәр пулашу парасә.

Юридици сыннисене те, уйрам сынсене те төрлә сакунсенчи право йәркине әнлантарса парассипе, төрлә юридици докуменчәсем, вәл шутра ыйтса сыннисем, сәхавсем тата ытти хутсем хатәрлессипе сынсем кунта пулашу ыйтма пултарасә. Конституциллә, гражданла е административлә суд әсәсенче хүтләх күрессе те – коллегичи адвокатсем пурнаәсәкан әсәсенчен пәри. Арбитражла тата уголовнай суд производствисенче е административлә йәркене пәсни синчен пыракан әсәсенче тата ытти төрлә ыйтусене татса пама пулашни те – адвокатсем паракан пулашусемех. Уйрам сынсемпе предпринимательсем те киләшүсем е ытти документсем хатәрлессипе кунта пулашу тупма пултарасә. Пулрәх ыйтәвәсем те час-часах юридици пулашәвә кирлине кәтартса парасә. Апла пулсан сакантә асәннә тата ытти төрлә нумай ыйтусем сине «Республиканская» адвокатсен коллегийән Муркашри филиаләнче сакунпа киләше таракан хуравсем илме пултаратәр.

Н. НИКОЛАЕВА.
Автор сән үкерчәкә.

Обществәлла организацисенче

Съездра – чи маттуррисем

Аннесен кунә умен, ноябрән 26-мәшәнче, Шупашкарта «Чәваш Республикн хәрарәмсен канашә» обществәлла организацин черетлә XV съездә иртрә. Съезд әсне пирән район администрацийән пусләхән сүмә, хәрарәмсен райони канашән председателә А. Андреева ертсе пынә делегаци те хутшәнчә.

Ачасемпе сыхәннә ыйтусене, сәмье ыйтәвәсене тишкерчәс хәрарәмсем. Мәшәрсем уйрәлса кайни, чухән пурнаә, ача сачәсем ситменни, ашшә-амәшәсем эрепте иртәхни, сәмьесенче ачасем сине алә сәклени – сака паянхи куна пирән республикәшән пысак проблема. Унпа вырәнсенчи хәрарәмсен канашәсен сәнә тавәрсах әслемелле. Акә, сәмахран, Пенза облаәсәнче «Телейлә сәмье шулә» проект, Самарара та сакна евәр программа йышәна әпа пурнаәсә кәртни сәмьесем арканнин хисәне чакарма май панә. Пирән республикәри төрлә районсемпе хуласенчи хәрарәмсен канашәсем ку енәпе мәнле әслени пирки те сәмах пулчә съездра. Пәр-пәрин опычәпе паллашни пур делегацишән те вырәннә пулни паләрчә.

Съезда республика Президенчә Н. Федоров та хутшәнчә. Республикән кашни кәтәсенчене килнә пуларуллә хәрарәмсене Ача амәшән кунәпе саламласа «Ачаләх ячәпе, ачаләхшән» ыр кәмәлләх марафонне усни синчен пәлтерчә.

Арсынсен сывләхә пирки вара кашни тухса каласаканәх уйрәммән каларә. Вәсене сывә пурнаә йәркине тытма явәстарасси те хәрарәмсенчен сахал мар киллине каларәс вәсем. Чәтәмлә сав вәл хәрарәм. Унән хул пу-

сийәсем сине те йывәр лавтиенет. Анча та пурте кәртарса әслесен тарәшни харамә каймә.

Н. НИКОЛЬСКАЯ.
Сән үкерчәкре: XV съездра хутшәннә район делегацийә.

Сәспәл Мишши суралнәранпа – 110 сұл

Кәвар чәреллә сәвәс

Сәспәл Мишши синчен илтмен е пәлмен сын сук та пулә. Чәваш халәхән чаплә пәзчә, сәнә чәваш сәввине сұл усса параканә суралнәранпа 110 сұл ситрә. Пәтәм чәваш халәхә уява әнлә паллә турә, вәл шутра Украина халәхә те. Сак кунсенче районсенче те, республикәра та сак куна әсра тытса уяв қасәсем пулчәс.

Мән Сәнтәрти библиотекәра та интереслә урок ирттертәмәр. Малтанәх чәваш электронлә презентаци хатәрләрәмәр. Кайран вара 9-мәш класра вәренекән шул ачисене чәнсе Сәспәл пурнаәсә тарәх литература урокә ирт-

тертәмәр.

Малтанәх презентацире Сәспәл Мишшин ачаләхне кәтартрамәр, унтан Сәспәл амәшне «чәнтәмәр». Агафья Николаевна хай сур әмәр қаяллах вилнә әнтә. Сак роле Мән Сәнтәрти библиотекә заведующийә С.Г. Соколова әста выляса пачә. Вәл хуйхәрсә та қуляна «хайән вәвәлә» синчен аса илчә.

Кайран вара пирән урока тепәр паллә сәнар – Сәспәл Мишши мән вилчичен юратса пурәннә вырәс хәрарәмә А.П. Червякова та «килчә». Ку роле вара библиотекә методисчә М.В. Лаптева әста сәнласа пачә. Классикәлла музыка ери-

пен шәрәннә май Анастасия Петровна Червякова шап-шурә юр пек сәтел ситти сарнә сәтел хушшинче Сәспәл Мишши сурнә сырусене вуларә, хай те сыру сырчә, телеисәр юрату пирки хурланчә, Сәспәл сәмрәкпах вилнишән хайне ай-апларә.

Сапла майпа Сәспәл Мишши пурнаәсәнчи лирикәллә, чәрене пырса тивмелли самантсене кәтартни ачасене интереслентерчә, шухәша ячә, вәсем шәп-пан итлесе ларчәс. Ачасене те, ыттисене те сак урок киләшрә. Савәнпа та ытти классемпе те ку мероприяте йәркелес терәмәр.

Т. ЕФИМОВА,
Мән Сәнтәр библиотекин методисчә.

«Сұлталәкри сәмье» – Муркаш районәнчен

Юнкә ял тарәхәнче пурәнәкан Людмилапа Николай Кудряшовсен сәмьи республикәра иртнә конкурсра «Сұлталәкри сәмье – 2009» ята тивәсрә. 11 сұл қаялла пәр сәмье савәрнә вәсем. Апла пулсан сак кәске хушәрах сумлә ят илни пысак пәлтерәшлә.

Николай райони шалти әсәсен пәйнә участокри уполномоченнәйә пулса әслет. Ку вара сәрлехи дежурствәсемпе те, преступлени тунә вырәна тухса сурессипе те сыхәннә. Николайән Кавказри хәру вырәнсенче те пулма түр килнә. Әс нумай вәхәт ыйтатә пулсан та, вәл сәмье валли вәхәтне яланах тупатә. Икә ывәл үстерәсәсә вәсем. ывәләсем шулта лайәх вәреннипе пәрлех футболла выляма кәмәлләсәсә, йәлтәр спортне киләштерәсәсә. Людмилапа сакан пек маттур арсынсем пурнаәсра хавхалантарса пыни вара – пысак төрек.

Конкурсра хутшәннә 640 сынран пирән район сәмьи сәнтәрусә ятне илни пирәншән пуриншән те төсләх вырәнне пултәр.

Декабрән 3-мәшә – Пәтәм тәнчери инвалидсен кунә

Тимләх ытларах уйәрасчә

Шел пулин те, кашни сыннан сывләхә пәр пек сирәп пулма пултараймасть. Пирән хушәра инвалидсем те сахал мар. Районәпе паян вәсем 2232 сын.

Нумай чух вара сывләхисем вәсене тимләх сителәксәр уйәрасәсә. ытларах чух патшаләх пулашәвәле сәс сурлахама тивет инвалидсен. Акә қасал та Пәтәм тәнчери инвалидсен кунә төлне сахал пенси илекен инвалидсене валли Пенси фончә урлә 13696 төнкә кусарнә. Кунсәр пусне инвалидсем коммуналлә услугәсене түлеме уйәхсерен укса илсе тарасәсә.

Инвалидсене килте пулашу парассине райони социаллә пулашу паракан центр йәркеленә. Кунсәр пусне хәш-пәр инвалидсем ваттисен сурчәсенче те хүтләх тупасәсә.

Инвалидсем хушшинче ачасем те сахал мар – 132 ача. Вәсене вара тимләх татах та ытларах кирлә. Инвалид ачасен сывләхә ытти ачасенчен хавшәкрах пулсан та, вәсем пуларуллә та мал туртәмлә. Акә әнер қана-ха Д. Смирнов, И. Романова, К. Павлова тата С. Кроликос инвалид ачасем хушшинче иртекен республикәри черетлә спорт фестивалне хутшәнма тухса кайрәс. Арсынсенчен вара сак фестивалә хутшәнма Ю. Щегольковпа Г. Скворцов тивәснә.

Иртнә эрнере района инвалидсен пленумә те, спорт әмәртәвә те иртрә. Пленумра инвалидсене сәмәлләхсемпе тивәсстерессинчи улшәнусемпе, пенси түлессин сәнәлхәсәсемпе паллаштарчәс. Шашка, шахмат тата дартс енәпе иртнә әмәртәва пурә 25 инвалид хутшәнчә. Чуна усса пәр-пәринне каласса, пәр-пәрин пуларулләнне курсә савәнчәс вәсем сак кун. Сапла төл пулусем йәркелесе уявсем ирттерсен, инвалидсем те район пурнаәсәнчен аякра тарса юлмасәсә.

Н. АНДРЕЕВА.

Паттәрләх

Сынна вут-кәвартан сәлнә

Ирәке кайнә вут-кәвар никама та шәлләмест. Анчах Чәмейре панель суртра пәччен пурәнәкан 59 сұлхи М. Успенский сакан пирки маннә пулас. Ситменнине олашки сұлсенче унән кунашқал «сапаланчәкпәх» пәрре мар пулнә. Усәр пуспа пирус мәкәрлантарма юратакан сұлсенчи арсын «симәс сәлен» ытамәнчә сәвара пирус хыпсан ку хутәнче те ыйха путнә пулас. Юрать күршәре патшаләх пушар надзорән райони уйрәмән әслә инспекторә Андрей Ефимов пурәнәх.

Чүк уйәхән 20-мәшәнче сәмье членәсем хәнана тухса қайсан, А. Ефимов «такам ыйтнине» килте тытәнса юлать. «22 сәхет төләнче кил хушшине тухрәм та тәтәм шәршине туйса илтәм. Мән амакә ку? Лайәхрәх сәнәсан шәршә күршә хваттертен тухнине әнланса чурече патне пытам. Урайәнче сұлмә «ташлани» куә төлне пулчә. Пушар! Күршәсене чәнсе кил хушине пүртрен кәларасси пирки шухәш мөлтләсет иртрә. Аләк уссан сәра тәтәм пыра кайчә. Шалалла упаленсе кәрсе кайрам. Тав Турра, М. Успенские хәвәрт тупса урама илсе тухрәм», – каласа парать сакнашқал майлә историерх ку кил хушине 2007 сұлхи юпа уйәхән 5-мәшәнче те сәлма тивни пирки Андрей Васильевич.

Ял сыннисем пушара әнлә сарәлма паван.

Ярославка ял тарәхән ку паттәр әс пирки қая юлмасәр шутла-ламалли пурах.

А. БЕЛОВ.